Nyíri Attila
ᚩᛗᚾᛚᛚᚩ ᚾᚺᛁᛞ

A lélek készsége az anyanyelv, játéka a beszéd

ᚸᛗᛗᛝᛞᚩᛞᚩ ᛒᚩ ᛝᛗᛝᛗᚾᛝᚾ ᛚᛝᛗᛝᛗ ᚩ

ᛏᛝᚾᛝᚷ ᚩ ᚩᛟᛝᛚᚩᚩ

„A gondolat független
a tértől és időtől”
Brelich Angelo

A gondolat kibontakoztatása

Felmerült kérdések,
majd tisztázás;
Kételyek oldása,
formaadás.

Párbeszéd, hasonlat,
jól megformált;
Kerülje – nagy ívben –
el a homályt!

Nem az a fontos, 'mi
divattá vált;
Legyen a gondolat
tömör és zárt!

Kispest, 2000. január 12.

„A vers mindnyájunk anyanyelve”
Kosztolányi

A költészet

Mi ér többet, mint az élet?
Egyszerű vagy lehet véglet,
parancsol, de meg is kérhet,
csakis egész és nem részlet,
rím nélkül már mit sem érhet,
elmond titkot, jövőképet,
behálózhat sorsot, népet,
tortára tesz habos krémet,
olthatatlan vággyal éltet,
belédoltja a meséket,
nem parázzsal, lánggal éget,
Halálomig légy hű – kérlek –
ó **költészet** !

Égeraracsa, 2002. augusztus 8.

„A beszédet sokszor megbántuk,
a hallgatást viszont még soha”
Caecilius

A lényeget mondd !

Szűkszavú a magyar ember,
'Mit mond: **lényeg**, nem szótenger.
Bármit tesz is, bárhová megy,
Természetes a szó, nem kegy.

Mondva rossznak avagy jónak,
Nála súlya van a szónak.
Ritkán nyílik meg a lelke,
'Mi benne van, azt kiöntse.

Történt egyszer, egy vasárnap,
'Mikor népek hova járnak?
Hová, hová? A templomba.
Persze, kinek mi a gondja.

Mint mondtam, egy ismerősöm
A templomból jövet – őszön –
Családjához hazaérve,
Kérdik: – mi volt pap beszéde?

– Miről beszélt, a bűnről hát!
– Felelt ő, de kérdik tovább:
– És mit mondott? – gyötrik egyre,
– Hogy mit mondott? Ellenezte!

Kispest, 1999. január 12.

A tájnyelvben még megfelel,
a köznyelv nem él ezekkel

A segédmunkás búja
(pongyola szóhasználat)

Bánkódik is azótától,
hogy a tulipántot leszakította.
Nyárára dolgozik máshol,
mert több meszetet rakott a habarcsba.
Nagy a bánat őnálánál,
mert a mester elmondta neki aztat:
Jobbnak látja őtet másnál,
s mivel nem kelletett, mással falaztat.

Kispest, 2004. február 3.

Magyarázat

azótától	—	azóta
tulipántot	—	tulipánt
nyárára	—	nyárra
meszetet	—	meszet
őnálánál	—	nála
aztat	—	azt
őtet	—	őt
kelletett	—	kellett

Az életben lehetsz hálás,
ha a holtad Nappá válás

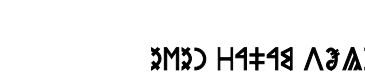

A szégyenlős magyar neve

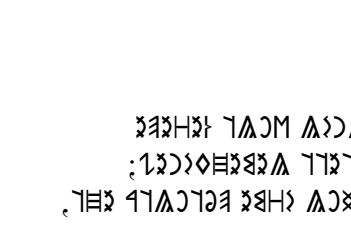

Temetésnél volt szerepe
a szemre tett lemezkének;
Volt, 'hol érme pótolta ezt,
s van, 'hol ma is ezzel élnek.

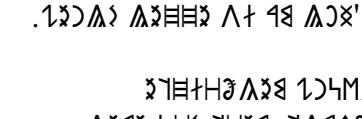

Anyanyelvünk megőrizte
ezt a szokást, mert érdemes,
A lesütött szemű ember
mai neve is: **szemérmes**.

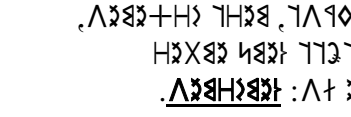

Égeraracsa, 2002. augusztus 7.

Van 13 hangunk, amelyre máig sincs
a latin nyelvben megfelelő betű. Ezek:
á, cs, é, gy, k, ly (j), ny, ö, sz, ty, ü, z, zs

Ahogyan a magyar sohasem beszélt

(gondolatok I. Istvánra emlékezve)

Milyen szó a **sialia**,
hogyan van az, hogy nem értjük?
Urdu, nanaj, mingrel, ingus,
thaj, va, mon, csam vagy volapük?

Egyiken sem jelent semmit,
nem ezekkel van most bajunk.
Ahhoz, hogy ezt felfoghassuk:
a múltba kell elutaznunk.

Írásunkat s ős hitünket
István király eltörölte,
S az akkori magyar nyelvünk
helyébe a latint tette.

E nyelvnek az ABC -je
szegénységét bizonyítja:
Nincs egyetlen betűje sem
tizenhárom szép hangunkra.

Hívott papok ezt a hiányt
hallomásból úgy pótolták:
Írásukban több betűvel
helytelenül megalkották.

A Halotti Beszéd és más,
'melyek ekkor keletkeztek,
Elődeink beszédéből
nem őriztek semmit így meg.

Ez után a **sialia**,
amelyet ők hagytak így ránk,
Csak magyarul írva s ejtve
lesz érthető: ez a **zsályá** -nk.

Égeraracsa, 2002. augusztus 20.

Magyarázat

gimilc	–	gyümölcs
urdu	–	ind nyelv
nanaj	–	mandzsu-tunguz nyelv
mingrel	–	kartvel nyelv
ingus	–	veinah nyelv
thaj	–	kínai-thaj nyelv
va	–	khaszi-nikobar nyelv
mon	–	mon-khmer nyelv
csam	–	indonéz nyelv
volapük	–	az első mesterséges nemzetközi nyelv

¸ᐱᔅᐱᒣᔅN ᔭᑲᑭᔅᐱ ᒣᔅᘁᐸᔅ⊕ ᑭᔅᑐ ᐸᑐᘁᘁᑦ	*Ahhoz nem férhet semmi kétség,*
ᐱᔅᐱᘁᔅ ᐸᑦ ᐱᔅ+ᑐᔅᑎ ᑐᑦᐱᒣᑦᑭᐱᑦᐱᑦ	*alkalmatlan vendég az éhség*

ᒣᐱᑐᑎ ᒣᑦᐸ ᑐᑦᐸᑦᘁᑕᑐᑦ ᑦ ᔭᑭᑦ	**Ami a konyhában csak volt**

– ᑐᑦᐸᑦᑐᑦ+ᒣᑦᘁ – ᑐᔅᐸᔅᐱᐱᔅ+ᑐᔅᑎ	Vendéglőben – hajdanában –
.ᑦᐸᑦᐸᑐᐸᑦᑎ ᐱᔅ+ᑐᔅᑎᔅᐸᑐᒣ ᔭᔅ	Egy törzsvendég vacsoráza.
¸ᒣᔅᐱᔅᒣᔅ ᐸᑦ ᔅᐱᔅ+ᑐᔅᐸᑐᐱᔅᑭ	Megrendelé az ételét,
.ᒣᔅᔭᔅᒣᐸᔅᔭ ᒣᑦᐸ ᔅᐸᔅᑐ ᑐᑦᒣ'ᐸᑦ	Az'tán néze csak szerteszét.
¸ᑦᐱᑦᐅᑎᐱ ᑦ ᔅᑎᔅᒣ ᐸᑦᑭᑦᘁ	Hamar jöve a gulyása,
.ᑦᒣᑦᐱᑦᐸᐸᑐᘁ ᒣᑐᔅᐱᔅ+ᑐᔅᑎ ᑦ ᐱ	S a vendégünk hozzáláta.
¸ᑦᐱᑐᒣᐱᑐᐅᐱᔅᑭ ᑐᑦ+ᑐᘁᑦ ᑭᑦ	Ám ahogyan megkóstolá,
:ᑦᑎᑐᔭ ᔅᑎᔅᒣ ᒣᑐᐸᔅᐅᒣᔅᑎᔅᒣN	Következőt tevé szóvá:
¸ᒣᔭᐱᐸᒣ ᑭᔅᑐ – ᑦᒣ – ᐱᑦᐅᑎᐱ ᑦ ᐸᔅ¸	„Ez a gulyás – így – nem ízlik,
" .ᒣᔭᐸᐅᑦᔭᔅ ᔭᑭᑦᐱᑦᑎ ᐱᑐᐸᐸᔅ	Ebből valami hiányzik. ”
!ᑭᑦᐸᑎ ¸ᔅᑦᑦᔭᔅ ¸ᒣᔅᘁᔅᐱ ᑭᔅᑐ ᐸᑦ¸	„Az nem lehet, higgye, uram!
" .ᑐᑦᑎ ᔅᑐᑐᔅᐸ +ᑐᔭᑭ ¸ᑦᐱᑦᑎ ᒣᑐᔅᐸ ᔭᑭ'	'Mi bent vala, mind benne van. ”

ᑐᑦᐸᑦᑎᑦᔅ ᐱᔅᒣᔅᐱᐸᔅ⊕ .ᑕᑕᑕ ¸ᒣᐱᔅᑭᐱᔭN	**Kispest, 2002. január 27.**

ᒣᑦᐸᑦᐸᑦᑦᑭ

ᒣᐱᑕᑭ ᐱᑐᒣᑭᑦᐅᑐ⊕

|ᒣᑦᒣᐱᑦᔭᑦᔅ ᐱᔅᑭ ᒣᑐᔭᔅ+ᑐᐱᔅ\

ᑭᑦᐱᑐᒣᐱᑐᐅᐱᔅᑭ	ᒣᔅᐸᔅᑐ
+ᑦᐱᑐᒣᐱᑐᐅᐱᔅᑭ	ᐱᔅᐸᔅᑐ
ᑦᐱᑐᒣᐱᑐᐅᐱᔅᑭ	ᔅᐸᔅᑐ
ᒣᑐᐱᑐᒣᐱᑐᐅᐱᔅᑭ	ᒣᑐᔅᐸᔅᑐ
ᒣᑐᑦᐱᑐᒣᐱᑐᐅᐱᔅᑭ	ᒣᔅᒣᔅᐸᔅᑐ
ᒣᑦᐱᑐᒣᐱᑐᐅᐱᔅᑭ	ᒣᔅᑐᔅᐸᔅᑐ

Magyarázat
folyamatos múlt
(elődeink még használták)

nézék	megkóstolám
nézél	megkóstolád
néze	megkóstolá
nézénk	megkóstolók
nézétek	megkóstolátok
nézének	megkóstolák

A zagyva beszéd olyan, mint levesben a betűtészta

Beszélgetés

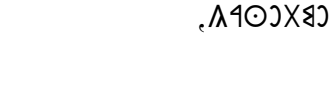

Köztünk a beszéd pamutgombolyag,
guzsalyunkon kócszavak;
Rokkánk pereg, pereg és elakad,
'míg fonallá fonódnak.

Égeraracsa, 2000. július 1.

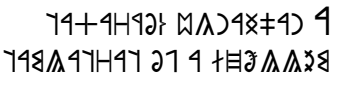

A nagyhangú szóáradat
mellőzi a jó tartalmat

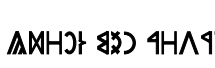

Bizonyításra nem szorul

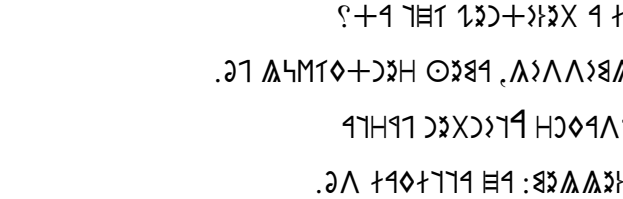

Mi az, ami a beszédnek ízt ad?
Finom elmésség, amely rendkívül jó.
Virágzásakor Athénben járta
A csípős szellem: az attikai só.

Kispest, 2003. november 30.

Mondanivaló nélkül csak
mellébeszélni lehet

Bolondéria

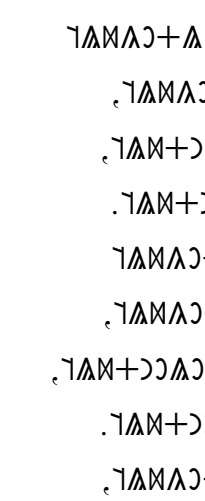

Volt, hogy a boldogult
nemigen boldogult,
Olyankor bolondult,
amíg megbolondult.
Így már a boldogult
igencsak boldogult,
Mert addig bolondult,
'míg belebolondult.
Örült a boldogult,
örült, hogy boldogult;
Örült meg boldogult,
amíg megboldogult;
S így lett megboldogult.

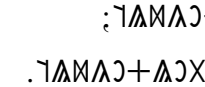

Égeraracsa, 2000. november 5.

[illegible]	—	[illegible]	*január*	—	*Fergeteg hava*
[illegible]	—	[illegible]	*február*	—	*Jégbontó hava*
[illegible]	—	[illegible]	*március*	—	*Kikelet hava*
[illegible]	—	[illegible]	*április*	—	*Szelek hava*
[illegible]	—	[illegible]	*május*	—	*Ígéret hava*
[illegible]	—	[illegible]	*június*	—	*Napisten hava*
[illegible]	—	[illegible]	*július*	—	*Áldás hava*
[illegible]	—	[illegible]	*augusztus*	—	*Új kenyér hava*
[illegible]	—	[illegible]	*szeptember*	—	*Földanya hava*
[illegible]	—	[illegible]	*október*	—	*Magvető hava*
[illegible]	—	[illegible]	*november*	—	*Enyészet hava*
[illegible]	—	[illegible]	*december*	—	*Álom hava*
[illegible]					*ősi elnevezések*

...[illegible] **Büszke vagyok...**

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

A hónapok latin nevét
világunk is átvette,
Nálunk külön nevük is van:
büszke vagyok – így – erre.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Január a télhó hava,
február a télutó,
Március a tavaszelő,
április a tavaszhó.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Májusban van tavaszutó,
nyárelő a június,
Július a nyárhó hava,
nyárutó az augusztus.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Szeptember így az őszelő,
és őszhó az október,
A november már őszutó,
s a télelő december.

[illegible] **Kispest, 1999. december 25.**

Csak egy betű ?

Ez itt a sár, ő meg Sára,
de a víz már elég mára.
Erre a nap, arra napa,
amit most kap: az a kapa.
Ha szelet hint, leng a hinta,
más így a mint, mint a minta.
Lám az egyik, másik láma,
rám a falról esett ráma.
Itt áll a bak, ott a baka,
fut fel a bab és a baba.
Ő lehet Paul, nem a Paula,
tetszik a faun? Szebb a fauna!

Égeraracsa, 1996. november 4.

Magyarázat

szatíra – gúnyirat
szatír – ló- vagy kecskelábú isten a görög hitregében
napa – az anyós régi neve
faun – erdei istenség szarvakkal és kecskelábbal a görög-római hitregében
fauna – a vidék állatvilága

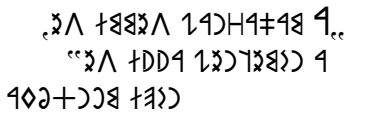

„A magyarnak semmi se,
a németnek annyi se”
népi mondóka

Csecsebecse

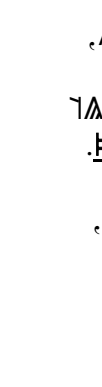

Nem valami drága jószág,
gyermekjáték neve: a **csécs**.
Hasonlóan kicsi pénz volt
a fillérnek neve: a **bécs**.

Ami mára még megmaradt,
a két szavunk egybevetve:
Ha valami a számunkra
értéktelen **csecsebecse**.

Égeraracsa, 2004. november 2.

Távoliakban keressük azt,
ami a közelünkben van

Egy - én

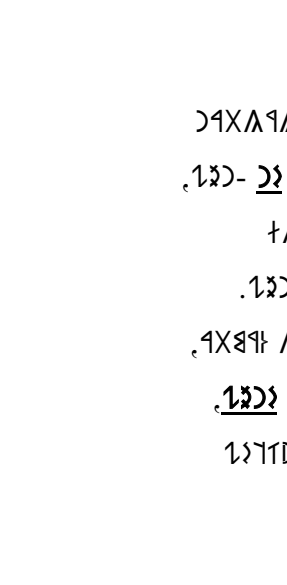

Sehol máshol a világban
többes száma nincs az **én** -nek,
Csak a magyar érzékeli
az egy **én** -t is **egyén** -nek.
Sőt teszi még többes számba,
s megjelenik így az: **ének**,
Erre legjobb bizonyíték
maga a szó: az **egyének**.

Kispest, 1998. december 19.

„Haza, nemzet és nyelv, három
egymástól válhatatlan dolog”
Kölcsey

nyelvem

Egyetlen

nyelven

Minden ember másképpen ír,
Szókincshez nyúl, 'mely kincsestár.
Korcs szót használ a gazember,
Műveire feledés vár.
Jót és szépet beleszőni
A gyermekbe: ez a jövő!
A nyelvünket megőrizni,
S továbbadni, amíg felnő.

A szavaknak összhangjuk van,
Használatuk nem bonyolult;
Csak érezni kell és figyelni!
Ha megszólal bennük a múlt.
Tökéletes a magyar nyelv
Alapjában, szellemében;
Egyszerű és rövid, tömör,
Éppen ezért maradt épen.

Kispest, 2000. január 17.

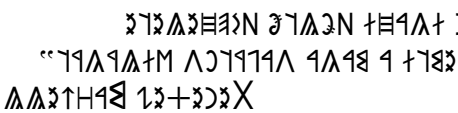

„Minden igazi költő képzelete
megteremti a maga sajátos világát”
Benedek Marcell

Elevenítő erő

Ad-e mást is, ad-e újat,
és teremt-e a képzelet?
Nem teremthet, meglévő mind' ,
csak velük újat képzelek.

Égeraracsa, 2001. augusztus 7.

[illegible]	*Aki boldog, az elégedett is, de aki elégedett, nem biztos, hogy boldog*

[illegible]…	**Elfogyhatnak…**

[illegible]	Vívódó, vérző verseket
[illegible]	formált az Akarat,
[illegible]	Keresztül-kasul kínlódva
[illegible]	hagyták le ajkamat.

[illegible]	Merészet, messzit mondani:
[illegible]	elérni Végtelent,
[illegible]	Belátom bölcsen, borúsan,
[illegible]	lehetetlen jelent.

[illegible]	Szóljanak szépen, szelíden,
[illegible]	helyettem a Szavak,
[illegible]	Sejtelmes, silány selyemben
[illegible]	tétován hangzanak.

[illegible]	„Nyers nyelve nyitott nyílásán
[illegible]	zuhatagban jöttünk,
[illegible]	Névtelen, néma nincstelen
[illegible]	maradt el mögöttünk. ”

[illegible]	„Hirtelen hátrább hőköltünk
[illegible]	sötétbe kerülten,
[illegible]	Kőkemény, konok kapukon
[illegible]	elfogytunk a csendben . ”

[illegible]	**Kispest, 1966. december 26.**

Dallal a költészet is más
és ösztönös a hallgatás

Épít a csönd…

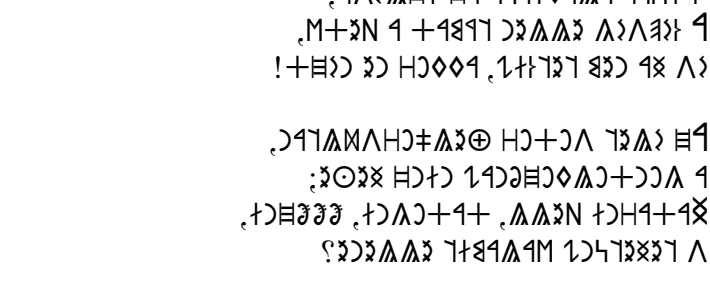

Pénztől sarkantyúzott a világ,
divat alakítja az ízlést;
A szépség ellen támad a kedv,
és ha nem tetszik, akkor ne nézd!

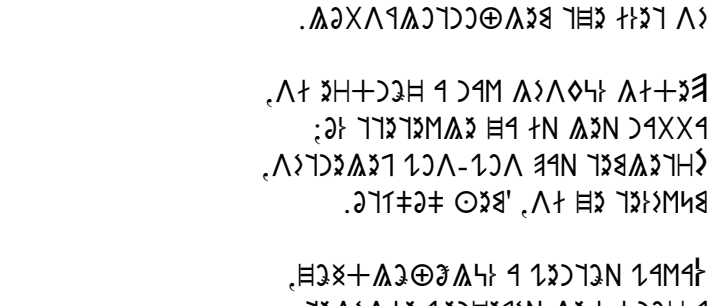

Az élet sodor felgyorsultan,
a gondolkozónak nincs helye;
Hadarni kell, dadogni, őőőzni,
s tehetünk valamit ellene?

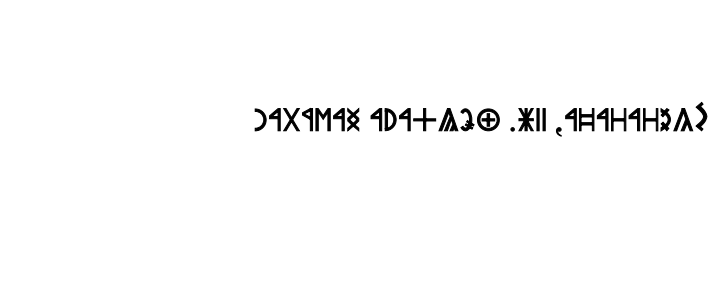

Elszoktunk a csöndtől mindnyájan,
a jelen fél a némaságtól;
Ezért is használ közhelyeket,
és teszi ezt megfontolásból.

Pedig szükség van a csöndre is,
abban kel ki az elvetett szó;
Értelmet kap sok-sok jelentés,
művészet ez is, 'mely gyógyító.

Szavak kötnek a szülőföldhöz,
a csönddel képeznek egységet;
A hagyományok lelket óvnak,
és mély értelmük megvált téged.

Égeraracsa, 2000. szeptember 8.

Kérdés: a butaság meddig él?
Az még odább van az idébbnél

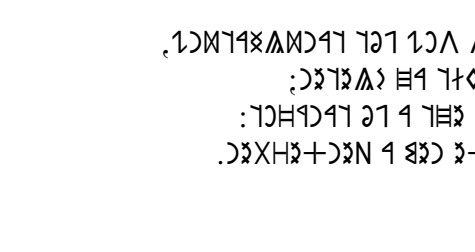

Érted, városlakó ?

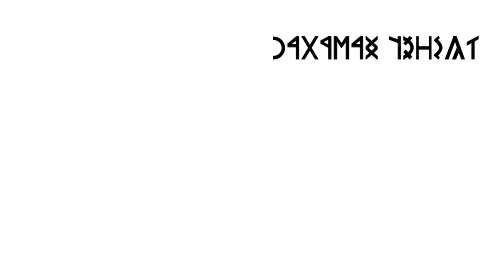

Van, aki nyomosan ejti a beszédet,
ajkáról úgy pereg a szó, mint a méz;
Ám olyan is akad, aki semmit sem ért,
és mindig mindenre három szemmel néz.

Néma mesterektől sok jót tanulhatunk,
átsegítenek bárkit az életen;
Aki nem fogadja ezt a jó tanácsot:
ember a lenben, de nem a kenderben.

Égeraracsa, 2004. május 28.

Ez aztán a…

Ez aztán a jó barát!
megbízható – mondhatom!
Ügyességét dicsérem,
ha valamit tesz – nagyon.

Véleményem, bár van róla,
eldalolni nem tudom:
Nincsen hozzá elég szavam,
és kevés a lanthúrom.

Kispest, 2000. december 23.

Kurtán-furcsán szól a szó,
mégis értik, ez való

Félszavak
(újszerű ballada)

– Ez micsoda?
– Kazamata.
– Hogy' látod ezt?
– Szakállt növeszt.
– Mondd, megérted?
– Tejtestvéred.
– Neki szabad?
– Nincs igazad.
– Meghívták őt?
– Sértette, sőt…
– Csonkig égett?
– A pör végett.
– Kérvénye van?
– Olvasatlan.
– Ezt akartad?
– Eltaláltad!

Kispest, 2004. február 10

<u>Magyarázat</u>

kazamata – föld alatti várbörtön

Csavak avakkovor évértevenivi,
hava tuvudsz ivígy beveszévélnivi

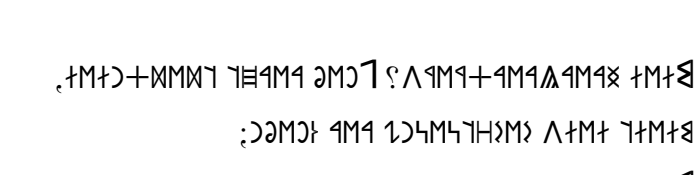

Havalavadávás
(madárnyelv)

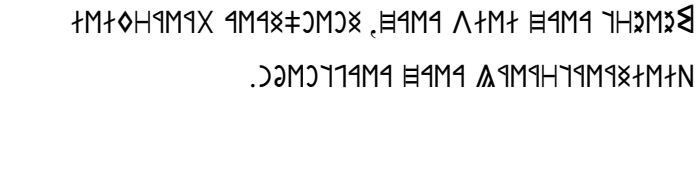

Mivi havalavadávás? Jovó avazt tuvudnivi,
mivit ivis évértüvünk ava szovón;
Mevert avaz ivis avaz, hovogyhava bávárkivi
kivihávátrával avaz avajtovón.

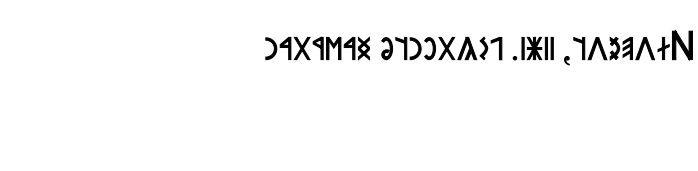

Kispest, 2001. február 5.

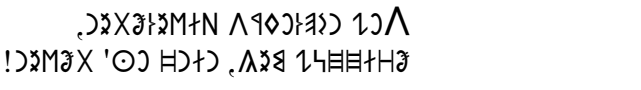

Sok népszokás kiveszőben,
őrizzük meg, nincs oly' bőven!

Háztűznéző – leánynéző

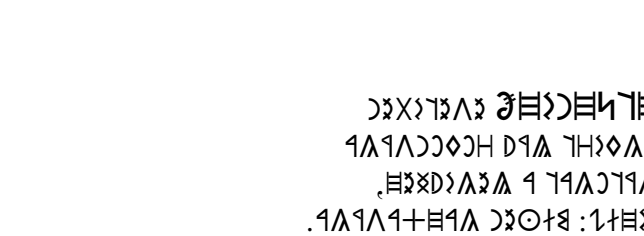

HÁZTŰZNÉZŐ esetében
a megkért lány rokonsága
ellátogat a legényhez,
s nézik: milyen gazdasága.

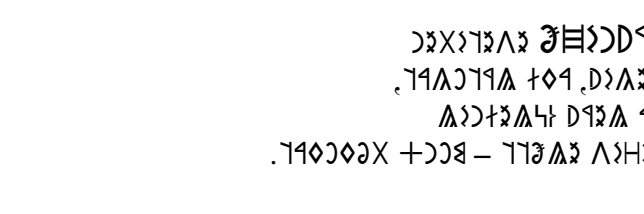

LEÁNYNÉZŐ esetében
a legény, aki látogat,
és a leány szüleinél
– kérés előtt – mond bókokat.

Égeraracsa, 2001. november 25.

„Az emberek olcsó félműveltsége
irtózik mindentől, ami felülmúlja
a tényeken alapuló tudásukat”
Knight Erik

Hibát hibára halmozva

Gazdagodik, vagy tán satnyul
A szép magyar nyelvünk;
Félreértés a fő oka,
S ellene mit tegyünk?

Bizonyság a szemtelen szó,
'Melynek használata
Elterjedt és beivódott
Már a köztudatba.

Az arcátlan ember lehet
– Akárhogyan nézem – :
Nem szemtelen, de **szenttelen**,
Ez a véleményem.

Filatorigát, 2014. november 14.

[illegible]	*A herebere a mekekuka*
[illegible]	*családjába tartozó herkentyű,*
[illegible]	*olyan, mint az encsembencsem*

[illegible]	**Himmi-hummi**

[illegible]	Ok nélkül, vagy talán okkal,
[illegible]	találkoztam nagyon sokkal;
[illegible]	És foglalkoztam azokkal
[illegible]	a himmi-hummi dolgokkal.

[illegible]	**Kispest, 1999. február 2.**

Hogyan olvassunk ?

Olvassunk nagy figyelemmel,
és ne hagyjunk semmit sem el!
Az ejtés, mint a köznyelvben,
természetes, pontos legyen!
Mindenképpen kell a szünet:
jobban értjük a szöveget.
Áthajló sor – ha van – fontos:
olvasása folyamatos.
Átélésre ösztönöznek
(a) mondatvégi írásjelek.
Megértés lesz a szövegben
jó hangsúllyal, értelmesen.

Égeraracsa, 2004. április 26.

„A nyelv nemzeti kincs.
Elhanyagolása könnyelműség,
megrontása vétek”
Pintér Jenő

Ifjúság ! tiéd a szó

Hiányos a műveltségünk,
Nem ismerjük szép hazánkat.
A homálytól, 'melybe lépünk,
Senki tisztán még nem láthat.

Az újság is vakít egyre,
A közlésük magyartalan;
Ahogy hozza kénye-kedve,
Angol szónak nagy rangja van.

Mindenféle kölcsönbevett
Üveggyöngyöt felhasználunk,
Félretéve a kincseket,
És elhever a gyémántunk.

Van itt elég veszedelem,
Birkózni kell kívül-belül,
Magyarságnak – 'mely úgy érzem,
Egy a nyelvvel – ez sikerül.

Hazám ifjúsága, figyelj:
Vegyétek át szolgálatunk!
Nyelvőrzők – és minden, 'mi kell –
Ti lesztek majd, ha meghalunk.

Égeraracsa, 1997. április 21.

„Érteni az íráshoz és írni tudni két
egymástól oly messze eső fogalom,
mint szerelmesnek lenni és szeretni”
Jókai

Így támad a vers

Első a gondolat születése,
Az pásztáz egy rímet – keresgélve;
Amikor már rátalált a rímre:
Kiegészül, így lesz vers belőle.

Kispest, 2015. augusztus 30.

„A jó bűnbak olyan, mint a villámhárító:
levezeti a felesleges feszültséget, s
békességet teremt maga körül”
Immermann Károly

Ismert volt…

Ide vagyok szúrva
A szekér végébe:
Tartom a rakományt,
nem dőlhet – tőlem – le.

A szalma nélkülem
rakoncátlankodna,
Hű! milyen méregbe
gurulna a gazda.

Rakta a szekeret
öregje, ifjonca;
Formára rúd vagyok,
névre meg **rakonca**.

Kispest, 2000. december 30.

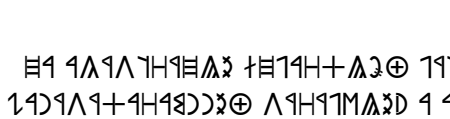

A táj földrajzi elzártsága az oka
a nyelvjárás fennmaradásának

Karosi zengő

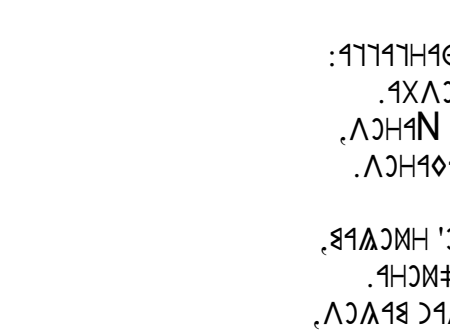

Apám regge' csak fartatta:
fürödnyi ke' Karosba.
E'gyüttem hát: itt a Karos,
láccik millen takaros.

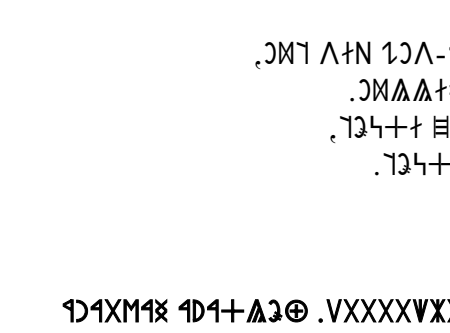

Akárki mit gondo' ruolam,
kü nëm állok pergyuora.
Mert a nap má' ollan magos,
tüöle testëm hupolagos.

Fürdüöjébe' sok-sok kis tuo,
nincseny bennük kágyilluo.
Vizbe' tö'töm én az idüöt,
onnan nizëm a sindüöt.

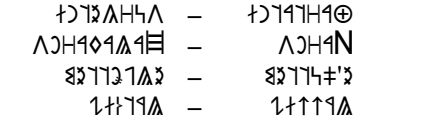

Égeraracsa, 1995. szeptember 16.

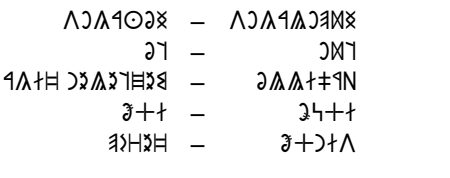

Magyarázat

fartatni	–	sürgetni
Karos	–	Zalakaros
e'gyüttem	–	eljöttem
láccik	–	látszik
millen	–	milyen
ruolam	–	rólam
pergyó	–	szabad levegő
má'	–	már
ollan	–	olyan
tüöle	–	tőle
hupolagos	–	hólyagos
tuo	–	tó
kágyilló	–	meztelen csiga
idüö	–	idő
sindő	–	cserép

„A civilizáció a művészet halálát jelenti”

Jókai

Késői károgás

Eltűnnek a tájszólások,
szégyenlik az emberek.
Színtelen nyelv nyekereg:
a TV doboz lett a sok.

Így feltartozhatatlanul
helyi jelleg elvásik.
És helyette nincs másik,
a szabványosított nyomul.

Ledőltek a válaszfalak,
az ízetlen átjutott.
Értsük meg – bár köztudott – ,
hogy a beszéd több mint szavak.

Kispest, 2006. január 26.

Nyelvünk alapszókincse több, mint
4000 éves, de nem kell fényesíteni

Kettős igeragozás

Piszmog az Akadémia:
A köznyelvvel csak babrálnak.
Lassan cammog kormányzatunk,
Múltunk lappang. Mire várnak?

Nem lobog a lelkesedés,
Alamuszi lett a szellem;
Ily' pipogya emberekkel
Mamlasszá kell így hát lennem?

Fájdalom lett ez az ország,
Vad visongás helyett a csend;
Az értelem jajveszékel,
Pedig a múlt nekünk üzent.

Eljön még a hajnal – fénnyel?
Maradt itt ép, ami egész,
Vagy, ami tört: összerogyott?
S megáll minden, főleg az ész.

Van még kettős ragozásunk,
Sajnos már csak egy része él;
A cselekvőt s a szenvedőt
Köti össze ez a kötél.

Tömörít az anyanyelvünk,
Ilyet máshol nem találnak;
Két személy közt – személyraggal –
Fejezi ki: – **kérlek, várlak** !

Égeraracsa, 2000. augusztus 3.

Ahhoz, hogy semmin se
csodálkozzál, tudni kell!

Kettős tagadás

Az üresség mindig látszólagos,
Tudnivaló, a tárgyban magában.
Ez nincs benne a tanult tudásban,
Érzékelhetik: a gondolatok.

Az ember sivár lelkivilága,
A penészszagú tárgyilagosság,
Az átmenetek, bárhogy kimossák:
Minden üzenet rögzül a tárgyban.

Van az emberben bármi a múltból?
Csak a lélek bírja a terhelést,
S a test a lélek erőpróbája.

Többekkel ellentétben ott, ahol
A **nincsen semmi** őskifejezést
A magyar nép nagyon jól használja.

Égeraracsa, 1995. november 3.

Egymás után következő szavak kezdőhangjának egyezése

Kezd-M

(kezdőbetűrím)

Miután mocsárban mentem,
moszkitók megláttak menten.
Mellettem méla mohikán
mulatott mókás medikán.
Mögöttem mohás mozdonyok,
'melyet meguntak mormonok.
Messze molyrágta mormota,
mivel mestere mostoha.
Most már mosolygok magamon:
mint morzsol múltam, mint malom.

Égeraracsa, 1996. július 21.

„Minden nemzetnek főkincse a nyelv”
Gárdonyi

Kifejező kijelentés

Kiejthető fölényesen, gúnyos mosollyal az arcon,
Lekicsinylő méltósággal, hogy a hatás tovább tartson.
Mondta ezt már császár, báró, király, herceg, szultán és sah,
Sok-sok mindent kifejezhetsz azzal az egy szóval, hogy: **bah** !

Kispest, 1999. március 6.

– [illegible] – [illegible]
[illegible]

A költöző madarak – kellően megerősödve –
csak ősszel és tavasszal vonulnak

[illegible]

Kóborló kajlárok

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Egy része a madaraknak
oly' nyugtalan fajta,
Nem tud s nem is akar szokni,
mert valami hajtja.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

A vándorló természetnek
nem parancsol szükség,
Belső kényszer űzi őket,
nem pedig az éhség.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Pár nélküli agglegények,
meddő vénasszonyok,
S az özvegyek együttesen:
kóborló kajlárok.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Nincsen fészkük, nincs fióka,
mi sem tartja helyben;
Vonulásuk így húzódik
át az egész éven.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ragadozók is késztetik
költözésre őket,
Élelmet is hajszolhatnak
élve rossz időket.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Vannak, 'melyek szórakozva
váltják a helyüket,
Szűk kör avagy tágasabb is
lehet a terület.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Küzdhetetlen erő hajtja
emerről amarra,
Ők országok csavargói
mindent odahagyva.

[illegible]

Égeraracsa, 2002. június 21.

A legméltóbb mű megszülése
még várat magára

Költői kötelezettség

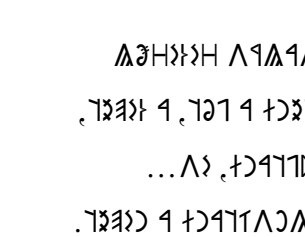

Szent vállalás részéről
megteremteni a jót, a szépet,
Vigaszt nyújtani, és…
felvilágosítani a népet.

Ferencváros, 2015. október 6.

¸ᑐᑐᐅᕼᕮᐱ ᕮ ᐲᑐᐡᑐ+ ᕮᑐᑭᕮᐡᐱᐠᑎ	*Kisbírónk dobol a sarkon,*
ᑐᑐᐱᐱᐯᕮ ᕮᑐᕮᐣᐣᑐᐡ ᕼᕮᐡ ᕮᑐᐱ ᕮ ᐠᑐᐡ	*hogy a sok hír hozzánk jusson*

ᕮᐡᐅᐡᐡᐲᐣᐣᑎ	**Közlemények**
(ᕮᐡᐡᕮᕼ ᕮᐲᑐᕼᐣᐣᑎ)	(kapcsolt rímek)

:ᕮᐡᑐᐡᐱᐡᐡᐠ ᕮᕮᐡ ᕮᕮ+ᑐᑐᐡᐲᐠ	Elmondja hát Emesének:
.ᕮᐡᑐᐲᐡᐡᐠᐡ ᕮᕮᕼ ᐲᕮᐅᐡᑐ ᕮᐡᑐᐡ	Ének nélkül csak beszélnek.
¸ᕮᐡᐣᑐᕼᐡᐡᐡᐠ ᕮᕮᐲᐠᐡᑐᐲᐠ ᕮᐡᑐᐲ	Élnek velük fehérnépek,
.ᕮᐡᐣᐡᐡ :XXᐡᐠ ᕮᐡ ¸ᐱᕮ ᕮᐠ ᕮᐡᐣᐡᑐ	Népek ők is, mi több: szépek.

:ᕮᕮᑐᐲᐲᐡᐡ ᕮ ᕮᕮ+ᑐᑐᐡᐲᐠ	Elmondja a szószólónak:
.ᕮᕮᕼᐡᕮ ᐱᑐᐡᕮᐣ ᕮ ᕼᕮᕮ ᕮᕮᑐᐲᐲ	Lónak jár a zabos abrak.
¸+ᑐᐡᐠᐡᐲᐡᐡ ᕮᑎ' ¸ᐠᐡᐱᕼᐡᐠ ᕮᕼ ᕮᕮᕼ	Rak rá nyerget, 'ki eljövend,
" .+ᑐᐡᑎ ᐡᐡᑐ ᐱᐡ ᕮᕮᕮᕼ ᐲᕮ +ᑐᐡᐠ„	„Vend ül rajta és nem kend. ”

:ᐱᐯᐲᐡᑐ ᕮ ⊙ᐡᐡ ᐠᑐᐡ ¸ᕮᕮ+ᑐᑐᐡᐲᐠ	Elmondja, hogy mély a Nílus:
!ᐱᐱᐯᐡᐲᐡ ᐱᕮ++ᕮ ᐠᑐᐡᐡᑐ ¸ᐱᐯᐲᕮ„	„Ilus, nehogy addig eljuss!
¸ᕼᕮᕮᕮᐠᐡ ⊙ᐡᐡ' ¸+ᐡᕮᐡᕼ ᕮ ᐱᐱᐯᐡ	Juss a részed, 'mely hazavár,
" .ᕼᕮᕮᕮᐱ ᐱᕮ ᐡᐡᑐ ᐱ ¸ᐠᑐᕼ ᐡᐡᑐ ᕼᕮᕮ ᕮ	A vár nem rom, s nem is sivár. ”

ᑐᕮᐡᕮᕮᐠᐡ ᐠᐡᑐᑐᐡᐱᐡᐡ .ᕮᕮ ¸ᐡᐱᐡᐠᐡᐱᕮᑎ	**Kispest, 2001. február 17.**

Közzétett közhelyek közlése

Körülöttem áramlik valami,
Ami olyan, mintha fontos volna,
És csak az a csodálatos rajta:
Nem akarnak érteni, hallani.

Ami látható: kicsi s egyszerű,
Az óriás csak a láthatatlan.
Én vagyok az, aki állhatatlan,
A vakok között élő egyszemű.

Nagy lendülettel kell kimondani
A jól ismert, köztudott dolgokat,
Így válik ténnyé, szóvá a betű.

A mondatokban semmi új, ami
Személyes érzés, nem is fontosak,
Mert így ömlik szét bennünk a derű.

Kispest, 1996. december 16.

„Mi lenne az irodalom, ha nem volna ostobaság és vétek”
Jerome K. Jeromos

Különváltan léteznek

Az élet kavarog átláthatóan,
Az irodalom homályos sorokban.
Az előbbi lazán nyitottabb rendszer,
A másikat zártként látja az ember.

Történéseken ring az élet-hajó,
Az irodalomban a lényeg: a szó.
Az első alapja tény, amely nem csal,
A másik délibáb titkosírással.

Kurta kísérletet él a halandó,
Írásaiban nem látszik a való.
Az élet és halál kaptafára megy,
Beleérző készség irodalmi kegy.

Létben burjánzók a tárgyi emlékek,
Másiknál előny az elrejtett lényeg.
Az élet csak jelen, s érezhető jól,
Ám az irodalom a jövőnek szól.

Filatorigát, 2015. július 3.

[illegible]	*A helyesírást szünet nélkül gondozni kell!*

[illegible]	**Leltározás**
[illegible]	Bezárt boltok ajtaján
[illegible]	kicsiny tábla található,
[illegible]	Dülöngélő betűkkel
[illegible]	rá van írva e három szó:
[illegible]	„Leltár miatt zárva. ”
[illegible]	Nyelvtanilag ez helytelen:
[illegible]	árukészlet mindig van,
[illegible]	így leltár is egész évben.
[illegible]	Emiatt az üzletet
[illegible]	zárni – enyhén szólva – furcsa.
[illegible]	Fogalmazzunk helyesen:
[illegible]	„**Leltározás miatt zárva**. ”

[illegible]	**Kispest, 2001. április 15.**

„Hol sír, hol nevet:
ilyen a gyerek”
népi mondóka

Lovas szánon

Kérdezitek, hogy az ki,
aki vár és aki hí' ?
Ismerős, 'hol kutya nyí,
hozzámegyünk lóval: gyí!
Csapás van a hóban, ni!
nyomot hagyott itt a sí.
Azért megyünk oda mi,
mert született egy kis fi.
Lesz ott más is, nemcsak ti:
örömanya, aki rí,
és egy bajnok, aki ví' .
Olyan is, 'ki sokat szí' ,
de mászkál majd be és ki.

Kispest, 1999. január 25.

Azt remélem, hogy a majd arat végül diadalt!

Majd visszatér

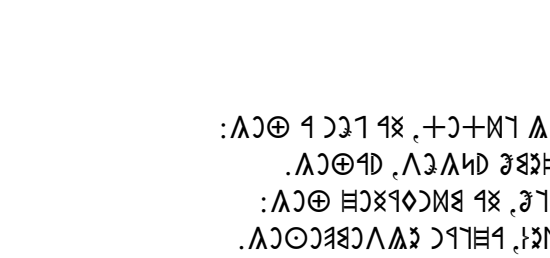

Miről tudod, ha jön a fog:
A csecsemő nyűgös, nyafog.
Léhűtő, ha munkához fog:
Tesz-vesz, aztán elsompolyog.

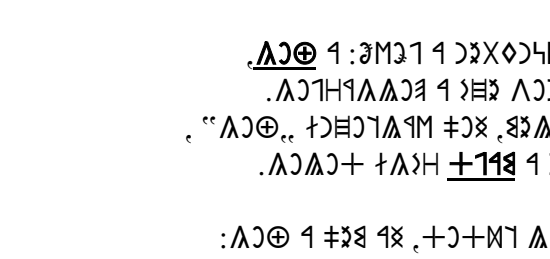

Nyelvünkben a jövő: a **fog**,
Sajnos ezé a polgárjog.
Remélem, hogy változni „fog” ,
Hiszen a **majd** régi dolog.

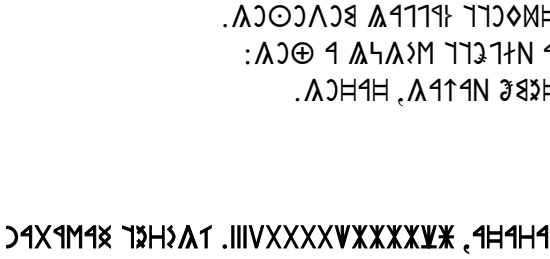

Miről tudod, ha megy a fog:
Hogy csukott szájjal mosolyog.
És ha kijött végül a fog:
A csecsemő kacag, csacsog.

Égeraracsa, 1998. május 23.

A gondolat szavakba foglalása – ha szokássá válik – hátrányos is lehet

Más értelemmel bír

Sok képes kifejezés van
a szép magyar nyelvünkben,
Megérteni egy idegen
nem tudja azt sohasem.

Itatja az egereket:
sírdogál egymagában,
Fűbe harap egy illető:
ember már holttá váltan.

Van, aki a **lóbőrt húzza**:
az alszik nagy horkolva,
Lány, ha **petrezselymet árul**:
nem kérik fel a táncra.

Mesék hőse rózsájának
mondja, hogyha nem bitang:
El nem választ egymástól csak
ásó, kapa, nagyharang.

Égeraracsa, 2004. július 23.

„Az a nyelv a legtökéletesebb,
amely a legkevesebb szóval
a legtöbbet fejezheti ki”
Jespersen Ottó

Mást jelent

Hogyha valamit keresek,
A **találni** szót használom.
Lelni keresetlen lehet,
Véletlenül, kis barátom.

Ürességben megjelenő
Valamire a szó: **ritka**.
Más dolgok közt fordul elő
Bármi, itt-ott: **gyér** szó titka.

Eredményes küzdelemre
Két szavunk van, higgy nekem!
Diadal, ha dicsőséges,
Egyébként csak **győzelem**.

Nép esetén, embereknél,
Különböző az eredet.
Ha azonos eredet él
Nyelvvel együtt: az a **nemzet**.

Kispest, 1999. január 20.

A szólások alakja személyben, időben és módban is változhat

Meglehetősen különböznek

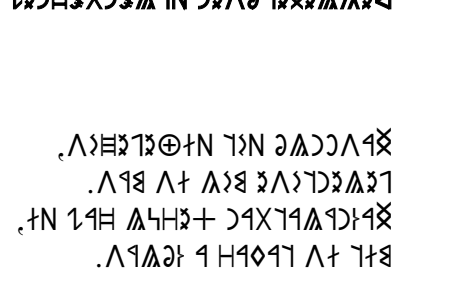

Hasonló két kifejezés,
jelentése még is más.
Használatban derül csak ki,
mit is takar a szólás.

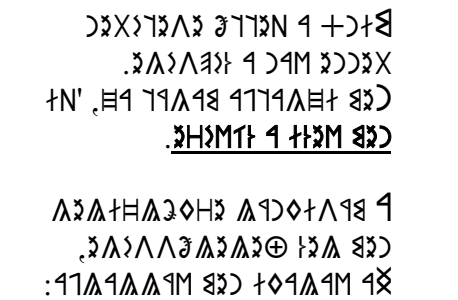

Mind a kettő esetében
benne van a szépsége.
Nem izgatja magát az, 'ki
nem veszi a szívére.

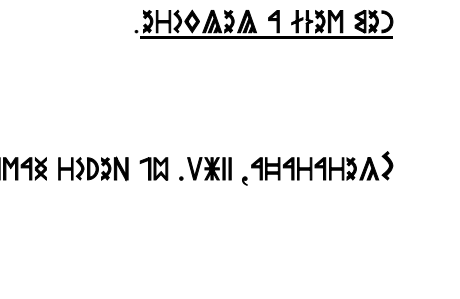

A másiknál erkölcsileg
nem lesz felelőssége,
Ha valaki nem vállalja:
nem veszi a lelkére.

Égeraracsa, 2005. augusztus 15.

„Ne vessünk meg és el semmit
azért, hogy régi”
Wesselényi

Meg-**magyar**-ázom
(Szőke Lajos **Útjelző** -je alapján)

Meg kell, meg kell **magyar** -áznom!
hogy nyelvünkben egyes szavak
miért vannak úgy, ahogy vannak:

Ami nem **fél**, az ép, **egész**,
de csak nálunk van **egész** -ség,
s a **fél-elem** már csak **két** -ség.

Bizony -talan **fél** -elmet szül,
a **bizony_**-ság nagy-nagy erő,
'mely **kegy-elem** -mel lép elő.

Az **úton-álló kegy** -etlen,
a **kegy** -etlen **ál-arc** -ban áll,
és istene **bál** -vány: a BAÁL.

Lelkünk lángja: önnön- **mag** -unk,
tört-én -elmi mag: **én-elem**,
s mást tanít a **tört-én-elem**.

Az **ál-om** így nem valóság,
ható **ál-om**: a **hat-al-om**,
s ebből lesz a **bir-od-al-om**.

Ne mellőzzük hát magunkat!
'ki megteszi, az nemcsak él,
mag -ára ébred: **fel-eszm-él**.

Az **sugár** -zik, 'ki fénnyel **ég**,
el-ég -telen hamut is hagy,
'ki tisztán **ég**: sorsában nagy.

Minden **él** -et egy **fel-adat**,
akkor jön csak az ismétlés,
ha a mért súly igen kevés.

Kispest, 1999. december 4.

„Azelőtt némely mesterember művész volt,
ma a legtöbb művész mesterember”
bölcs megállapítás

Megnyilatkozás

A mesterkélt szó roppant suta,
Bár tetszetős, csupán álruha.

Kispest, 2002. január 31.

Azelőtt a mű dicsérte a mesterét,
ma a mester dicséri a művét

Megtéveszthet

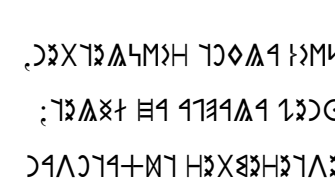

A művész alkot révületben,
'melynek alapja az ihlet;
A mesterember tudatosan
irányítva néz le minket.

Kispest, 2002. december 27.

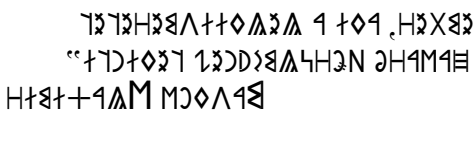

„Akad ember, aki a lelkiismeretet csupán zavaró körülménynek tekinti”
Maskov Vladimir

Méltatlankodás

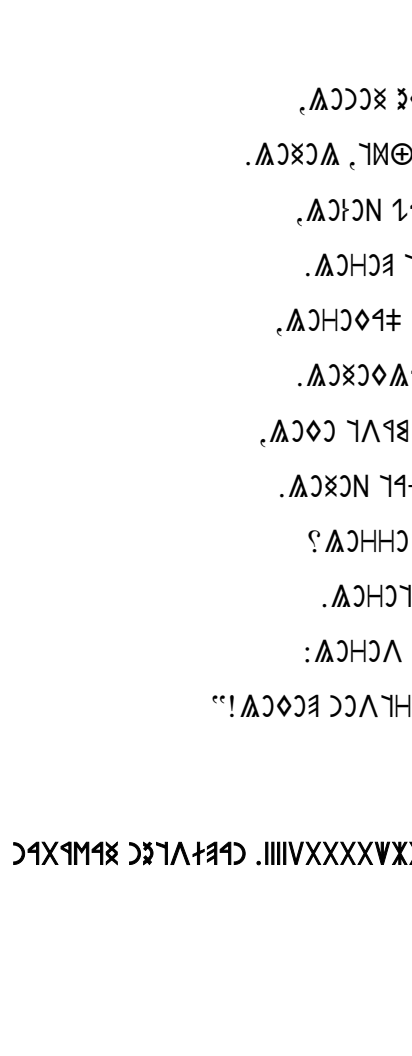

Azt hitte, hogy béke honol,
ha mint inas lót-fut, lohol.
Takarít is, nemcsak koszol,
szőnyeget ver, ruhát porol.
Felszolgálva úgy gyakorol,
de elfogyott az alkohol.
Az úr ezért majd mást okol,
zsörtölődik, vádat kohol.
Csoda, ha az inas orrol?
és érthető, hogyha torol.
Kívánva azt, amit sorol:
„vigyen ördög, tartson pokol!”

Égeraracsa, 1999. június 15.

„A nyomtatott papíros jóval
gyorsabban szaporodik, mint
a bennük gyülemlő bölcsesség”
Bogáti Péter

Mély meggyőződéssel

Vannak biz' a művek között gyengék,
Rejtett hibák gazdagon terítve.
Bárgyúsággal ábrázolt teljesség,
Sok fecsegés szép, díszes kötetben.

Remekművet bármilyen alakban
Rangrejtve akkor is felismernénk,
Hogyha szokatlan módon számunkra:
Rút kacabajkában lépne elénk.

Kispest, 2016. március 19.

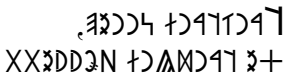

Tanítani ünnep,
de tanulni könnyebb

Mesterség ?

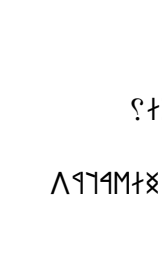

Könnyű lehet tanítani?
bárki próbálhatja:
Foglalkozás vagy hivatás
számára a szakma?

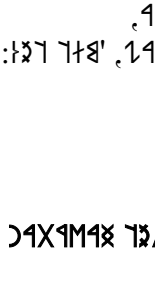

Gépiesen magyarázva
lehiggad buzgalma,
S belátja majd, annak, 'mit tesz:
se füle, se farka!

Kispest, 2003. március 17.

„Legjobb szakács: az éhség”
bölcs megállapítás

Miért vagyunk válogatósak ?

Megkülönbözteti nyelvünk
az **éhség** és **étvágy** szót.
Aki éhes, mindent eszik,
legyen magyar, avagy tót.

Nem válogat, akkor boldog,
minél nagyobb fejadagja.
'Ki fogára valót kaphat,
bár nem éhes: van étvágya.

Evések közt torkoskodva,
ha nem nyelnénk sok maszlagot,
Úgy időben nem nyafognánk,
és ennénk, mint a farkasok.

Kispest, 2015. május 7.

„Be van fejezve a nagy mű, igen”
Madách

Mikor melyik ?

Nyelvtanuló nem látja át,
hogyan fejezze ki magát:
Melléknévi igenévvel,
vagy határozós forma kell?

Nem megoldott a feladat,
és mint kérdés **nincs megoldva**?
Eltúlzott -nak látszott eddig,
eltúlozva ez nincs pedig.

Nem kizárt a védők álma:
ádáz vita **nincs kizárva**.
A támadók **felszereltek**,
s **felszerelve** vár két sereg.

A vita jó, a cél nemes,
de tudni kell: mi lényeges!
Ez a kérdés már megoldott,
befejezem így e dolgot:

Ha cselekvés ténye a fő,
a ragozott ige illő.
Lezárt, eredményes ténynél
határozós igenév él.

Égeraracsa, 2000. október 13.

„A halhatatlanság egyenlő
az idő halálával”
Komatsu Sakyo

Művészet ürügyén

Bármit alkothatunk: te vagy én vagy ő,
Egyetlen bíránk van, és az: a jövő.

Kispest, 2003. február 19.

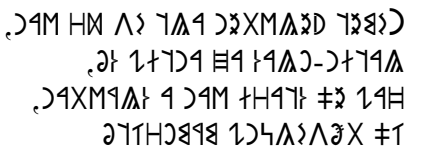

Német nyelvben alt és ur van,
latin-olasz az antik szó,
csak egy sztari van a szlávban,
így bőségünk mámorító

Nem évül el

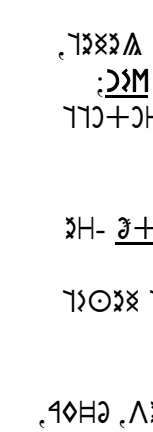

Öreg csupán ember lehet,
növény, állat már: **vén**;
A köztudat zavarodott
használatuk terén.

A tárgyak -ra és idő -re
a helyes szó: **régi**,
Ide illik, ezért helyét
ős és **ó** is kéri.

Változatuk: éltes, ócska,
koros, élemedett,
Régies, agg, ősi, ódon,
avatag, vénhedett.

Idős, vénült, hajlott korú,
elavult és ósdi;
Származékaikat hosszan
lehetne sorolni…

Kispest, 2004. december 15.

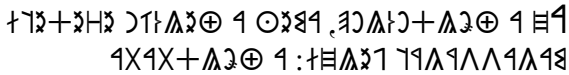

Az a földoszlop, amely a felszín
eredeti magasságát jelzi: a földbaba

Nem szebb ?

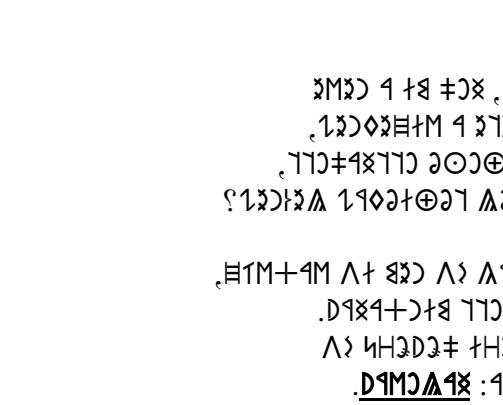

Tudod-e, hogy mi a neve
Szatmármente a vizeknek,
'Melyet a folyó otthagyott,
S 'melyből tófiókák lesznek?

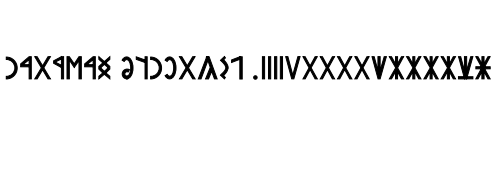

Nem holtág és nem is vadvíz,
Nevet kapott mindahány.
Árpád-kori gyönyörű és
Magyaros a: **halovány.**

Kispest, 1999. február 11.

Szabályos hanghullámzás: a lejtés,
a vers egyenlő részei: az ütemek

Nemzeti verssorok

A zenének lejtése van,
éppen úgy, mint a táncnak;
Hisz' zenére az emberek
máig táncot is járnak.

Összefüggő dallama van
versünknek a zenével,
Felismeri azt a magyar
– nem mással – a fülével.

Más nemzetnek is van verse,
zenéje és néptánca;
Ám lejtése oly' idegen
a magyar fül számára.

Mértékekre feloszthatók
a nemzeti verssorok:
Első köztük kétütemű,
hat szótagút alkotott.

Ilyen volt és ilyen most is
népdalaink többsége,
Dallamára táncot járhat
aki akar – kedvére.

Kétütemű, négy-négy szótag:
ez az ősi nyolcasunk,
Mértékéről tudja bárki,
hogy ezek itt mi vagyunk.

Van még három- s négyütemű
dús termésünk e téren,
Hogy továbbra is együtt jár
vers, zene, tánc — remélem!

Égeraracsa, 2000. október 25.

[illegible] – [illegible]	*állatismerő – bogarász*
[illegible] – [illegible]	*árus – kufár*
[illegible] – [illegible]	*festő – piktor*
[illegible] – [illegible]	*gyógyszerész – patikus*
[illegible] – [illegible]	*hivatalnok – tintanyaló*
[illegible] – [illegible]	*író – irkász*
[illegible] – [illegible]	*költő – poéta*
[illegible] – [illegible]	*lókereskedő – kupec*
[illegible] – [illegible]	*marhakereskedő – tőzsér*
[illegible] – [illegible]	*mérnök – földkóstoló*
[illegible] – [illegible]	*orvos – felcser*
[illegible] – [illegible]	*színész – komédiás*
[illegible] – [illegible]	*szobrász – sárgyúró*
[illegible] – [illegible]	*tanító – betűvető*
[illegible] – [illegible]	*tudós – könyvmoly*
[illegible] – [illegible]	*újságíró – firkász*
[illegible] – [illegible]	*ügyvéd – szófacsaró*
[illegible] – [illegible]	*üzletszerző – vigéc*
[illegible]	*lenéző elnevezések*

[illegible]	**Nemzeti vonásunk**
([illegible])	(keleti örökség)

[illegible]	Kevély népünk ellenszenve
[illegible]	s hagyományos megvetése
[illegible]	mindenkit ér, aki nem vet,
[illegible]	s mással keres meg kenyeret.

[illegible]	**Égeraracsa, 2001. augusztus 1.**

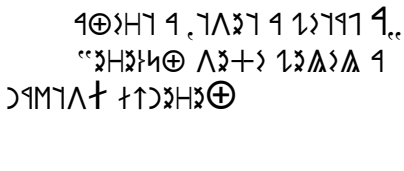

„A játék a test, a tréfa
a lélek édes fűszere”
Ferenczi István

Nyelvtalány

Lódít a nyelv szívesen,
mert a csalást szereti.
A **felhő** nem **hő** egészen,
sőt iránya sincs neki.

Így a **jobbágy** sem **jobb ágy**,
szorítóban nem **szorít**.
Csoda, ha elkap a vágy,
hogy megértsem titkait?

Táv-e a **hosszúlépés**,
vagy valami más lehet?
Marad a sok-sok kérdés,
'mely betölti lelkemet.

Poroszló sem **porosz ló**,
s az **időnek** nincs **foga**.
Hogy a **por** mégsem **oszló**:
huncut nyelvünk az oka.

Ötölt-hatolt a „lelkem” ,
ha kérdeztem, s hebegett.
Magyar nyelv — anyanyelvem,
de szeretlek tégedet!

Égeraracsa, 1998. augusztus 8.

Ott állt mögöttem	
A könyerem javát	
én már mögöttem,	
De valaki mindig	
ott állt mögöttem.	
Az életben ëgyre	
möntem mög gyüttem,	
De valaki mindig	
ott állt mögöttem.	
Embörökkel – érzöm –	
eddig jót töttem,	
De valaki mindig	
ott állt mögöttem.	
Összetornyosult a	
gond is fölöttem,	
De valaki mindig	
ott állt mögöttem.	
Mögtudom majd én is,	
ki állt mögöttem	
Akkor, ha elmondom:	
„Uram, möggyüttem!”	

Suhl, 1997. november 29.

„Új alkotmányt szerezhet a nemzet,
de új nyelvet nem, mert akkor már
megszűnt magyarnak lenni”
Felsőbüki Nagy Pál

Őrizzük meg !

Életünkben a szók, szavak,
Egyre-másra utazgatnak.
Gépkocsival és vasúton,
Vagy csak gyalog, most már tudom.

Fejlődésük soha nem áll,
És hasznukra ez csak szolgál.
De a nyelvről, ha beszélünk,
Érthető az, hogyha félünk.

Egyenletes a fejlődés,
Ha nyitott a település.
Ellenben ha elszigetelt,
A sebesség megtizedelt.

Nem biztos, hogy a változás
Mindig csak rossz vagy torzulás,
S a korábbi szóhasználat
Csak a helyes, jó változat.

Hiszem azt, hogy erős nyelvünk:
Használjuk jól! akkor győzünk.
Mert alapja nagy kőszikla,
Nem porba volt az lerakva.

Kispest, 1997. január 21.

Pecsenye, vagy sem ?

Sült húsnál és pecsenyénél
különbséget a zsír adja;
Sültnél a zsírt hozzáadjuk,
pecsenye sül saját zsírban.

Kispest, 2001. április 11.

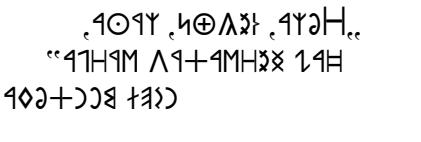

„Rózsa, szegfű, zsálya,
csak hervadás várja”
népi mondóka

Pihegőkendő

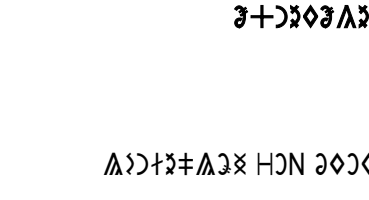

Rokokó kor hölgyeinél
is pihegett a kebel,
A kivágást takarták el
e lenge kendőcskével.

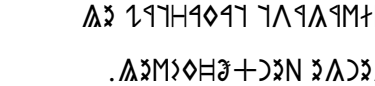

Kispest, 2001. január 10.

[illegible]	*Van, 'hová úgy illik a remek,*
[illegible]	*mint szamárra a bársonynyereg*

[illegible] — **Próbamunka**

[illegible]	Mit takar a remek szavunk?
[illegible]	Régen darabot jelentett.
[illegible]	A jelentés elhalványult,
[illegible]	S csak a céh őrzött „**remek**” -et.
[illegible]	A vándorló céhlegény így
[illegible]	E művével mesterré vált.
[illegible]	Céhen kívül nevet kapott:
[illegible]	A himpellért vagy a kontárt.
[illegible]	A szigorú törvényeket
[illegible]	Rombolta le véglegesen
[illegible]	(Az) érdek felszámolására
[illegible]	Kialakult szabad verseny.

[illegible] — **Kispest, 2002. március 31.**

[illegible]

[illegible] – [illegible]

[illegible] – [illegible]

Magyarázat

kontár – céhen kívüli mesterlegény elnevezése az Alföldön

himpellér – ugyanannak a neve a Dunántúlon

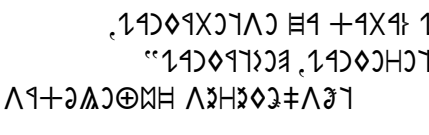

„Sok szabad az ostobáknak,
piktoroknak, poétáknak”
tősgyökeres csúfolódás

Pulykavágy

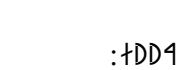

A pulyka vágya csupán annyi:

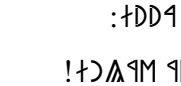

– de jó volna pávává válni!

Égeraracsa, 2001. július 24.

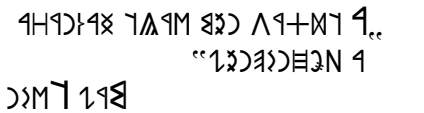

„A tudás nem vált hasznára a köznépnek”
Mark Twain

Ragacsosan

Körülöttem döngve szállnak gondolatok,

Azért ragadnak rám, mert légypapír vagyok.

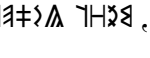

Égeraracsa, 2002. május 25.

Egy magyar akó : 54,3 liter	[illegible]
egy pesti akó : 50,8 liter	[illegible]

Régi szavak

Ősi szavak, régi dalok,	[illegible]
színük már kissé fakó.	[illegible]
Tudja-e még ma valaki,	[illegible]
ha kérdik: mi az akó?	[illegible]
Űrmérték volt réges-régen,	[illegible]
s hogy hány liter lehetett?	[illegible]
Nem egységes, a pestivel	[illegible]
hatvan icce tele lett.	[illegible]

Kispest, 2001. január 6.

Mosoly, kacaj vagy hahota,
vigyor, röhej és nevetés
közül melyik illik oda?

Rokon értelmű szavaink

Sok esetben a szók, szavak
különböző alakúak.
Jelentésük a hasonló,
s értelmében rokon a szó.

Akármikor, akármelyiket
alkalmazni nem is lehet.
Az egyik szó többet jelent,
mint a másik: van egy sorrend.

Közönséges, ünnepélyes,
finom, gyöngéd, nem mellékes.
Goromba vagy lekezelő,
tiszteletet kifejező.

Csúfondáros, erős, gyenge,
s megvetés is lehet benne.
Egyszer egyik, másszor másik
lesz alkalmas, ez már látszik.

Mindig csak egy az igazán
odaillő s találó ám!
Helyes használatban a szó
ésszerű és helyénvaló.

Égeraracsa, 2006. május 8.

Ne csak karácsonykor érezzük,
hogy mennyire fontos a másik!

Rokoni kapcsolat 1
(vérségi alapon)
(velőske)

A rokont jól kell ismerni.
Testvér neve a szülőknél
nem nagybácsi és nagynéni.
Ő a **bácsi**kánk s **néni**kénk.
Csak nagyszülők esetén él:
a **nagybácsi**nk és **nagynéni**nk!

Kispest, 2000. december 10.

Magyarázat

bácsi	–	a szülők fivérei
néni	–	a szülők nővérei
nagybácsi	–	a nagyszülők fivérei
nagynéni	–	a nagyszülők nővérei

Az alkalmazkodás az együttélés körülményeinek feltételeihez való ésszerű hozzáállás

Rokoni kapcsolat 2
(nem vérségi alapon)

Bejön az idegen,
kitenni nem lehet.
Ipam és a **napa**m
már kedvemre tehet.

Nézem az idegent
hűvös komolysággal.
Örömmel zeng számról
süves-komaság dal.

Idegen, ha lehet,
másutt isten áldjon!
Jobban szeretem, ha
megölel az **ángy**om.

Családtaggá válhat
idegen, ha **vej**em,
Ahogy' lányomból lett
másutt **meny** – remélem!

Hogy a rossz idegent
szívembe fogadjam?
Inkább hideglelés
törjön csak ki rajtam!

Kispest, 2002. december 6.

Magyarázat

ipa	–	após
napa	–	anyós
sógor	–	a férj vagy feleség fivére (öcs vagy bátya)
sógornő	–	a férj vagy feleség nővére (húg vagy néne)
süv	–	a testvér férje
ángy	–	a testvér felesége
vej	–	a lányom férje
meny	–	a fiam felesége

A kapcsolatokat könnyű elmagyarázni,
de rendkívül nehéz megértetni

Rokoni kapcsolat 3
(testvérek)

A családban minden fiú
mindig **fivér** valójában;
Fiatalabb köztük az **öcs**,
az idősebb pedig **bátya**.

Családban az összes lánynak
mindig **nővér** lesz a neve;
Fiatalabb köztük a **húg**,
az idősebb pedig **néne**.

Kispest, 2002. december 7.

Magyarázat

öcsém	bátyám	húgom	néném
öcséd	bátyád	húgod	nénéd
öccse	bátyja	húga	nénje
öcsénk	bátyánk	húgunk	nénénk
öcsétek	bátyátok	húgotok	nénétek
öccsük	bátyjuk	húguk	nénjük

„Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhítattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéktek”
Reményik Sándor

Rövidül

Az idő lesz kevesebb,
Vagy forgása hevesebb?
Találkozunk, kérdezünk,
Közben hol jár az eszünk!

A válasz nem érdekes.
Kérdés sem, 'mit felteszesz.
Ahol lehet rövidítsz,
Így szavakban van a vicc.

Mit jelent az, hogy **tök jó**?
Magyarázni nem való.
Pedig ez még nem nehéz:
Tökéletesen jó, s kész!

Kispest, 1997. január 7.

„Az emlékezet az ész raktára”
Szuvorov

Rugalmas hozzáállás

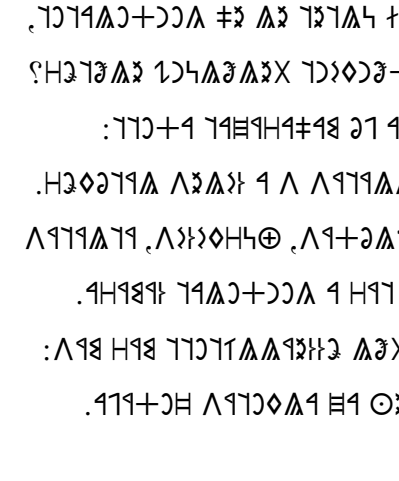

Vajon mi ültet el egy gondolatot,
amely időnként belőlünk előtör?
Ezekre a jó magyarázat adott:
az éleslátás s a széles látókör.
A szaglálódás, fürkészés, átlátás
új utat tár a gondolat számára.
A részekből összeállított már más:
a mű, amely az alkotás csodája.

Pestszentlőrinc. 2015. december 4.

„Nyelvtanra a népnyelvnek
nincs szüksége”
Trócsányi Zoltán

Sodri
(az irodalmi nyelv száműzte)

Elfelejtünk magyarul
helyesen beszélni,
A sodorja alaknál
sokkal jobb a sodri.

Bizonyítja igazam
egy másik: pödörni,
Magyar ember a baj'szát
még most is csak **pödri**.

A Bodri kutyanév is
így született – tudni,
Egyszerűen ragoztuk:
bodrom, bodrod, bodri…

Égeraracsa, 2002. október 3.

Ha van finomabb árnyalat,
úgy kedve szerint választhat

Szépítő beszéd

Él nyelvünkben a **hazudik**
enyhébb alakja:
A valóság kimondása
gyenge oldala.

Kispest, 2003. november 16.

„Szólj, s ki vagy elmondom”
Kazinczy Ferenc

Szerzői ténykedés

Nem elég az, ha csak mulattat írásban:
Életben is álljon helyt, 'hol társaság van.

Kőbánya, 2014. május 7.

Szóból ért az ember
(velőske)

Mi az izé, hát és persze?
Felesleges töltelékszó:
nincs értelmi fedezete.
Alkalmazzák – sajnos – sokan.
Hogyishívják éppúgy nem jó,
s beszédünkben alkalmatlan.

Kispest, 2003. december 20.

Szóépítés

Bőszülő szülő

Ő,
aki lő,
gyerek még: ülő;
a mindent látó szülő,
aki ugyan néhol kissé őszülő,
most már egyre inkább csak bőszülő.

Ősszel a csősszel

Ő
nem lő,
magot vesz elő;
fejében van ész, velő,
mert amit ültet: az évelő,
bár a tasakon hiány a névelő.

Égeraracsa, 2000. június 25.

„A költő olyan egyén, mely gondolni véli azt,
amit mások nem látnak és nem vélnek”
Karinthy Frigyes

Szóval…, szóval

Van, aki bevallja,
van, aki tagadja:
Beszédre, szavakra
rá vagyunk utalva.

Van okos, van golyhó
és szerény meg túlzó.
Csakhogy – és ez a jó –
nekik is kell a szó.

Égeraracsa, 2003. szeptember 14.

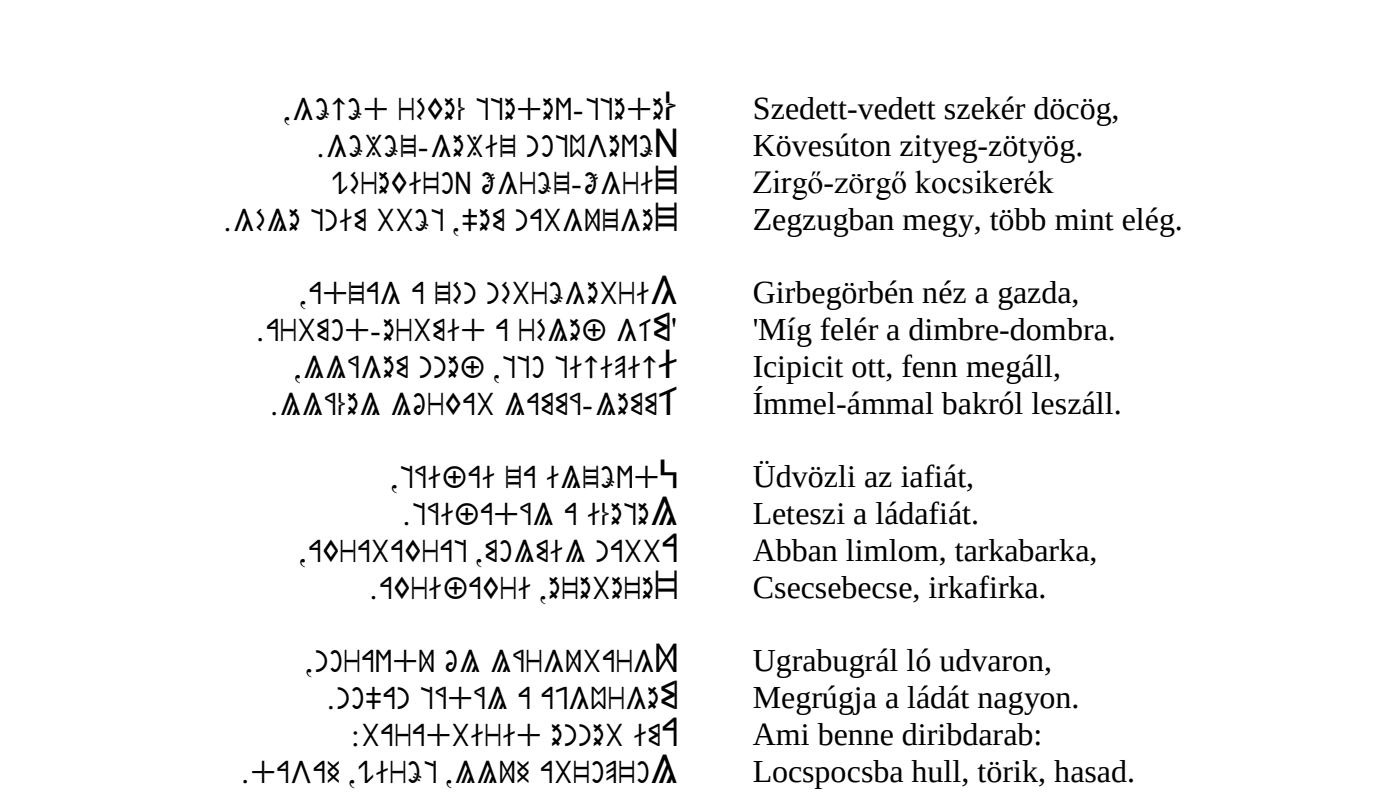

Az ikerszavak egy része
teljesen összeforrt

Térülés-fordulás

Szedett-vedett szekér döcög,
Kövesúton zityeg-zötyög.
Zirgő-zörgő kocsikerék
Zegzugban megy, több mint elég.

Girbegörbén néz a gazda,
'Míg felér a dimbre-dombra.
Icipicit ott, fenn megáll,
Ímmel-ámmal bakról leszáll.

Üdvözli az iafiát,
Leteszi a ládafiát.
Abban limlom, tarkabarka,
Csecsebecse, irkafirka.

Ugrabugrál ló udvaron,
Megrúgja a ládát nagyon.
Ami benne diribdarab:
Locspocsba hull, törik, hasad.

Oda láda csínja-bínja,
Nem örül a retyerutya.
Sertepertél, lót-fut, csitul,
Lánya, menye irul-pirul.

Tereferét un a gazda,
Sebbel-lobbal készül útra.
Otthagyja a hercehurcát,
És gizgazos udvarházát.

Égeraracsa, 1997. augusztus 10.

A tragédia az élet lényegéről szól,
ahol a hős tudatosan cselekszik, és
abban nyilvánul meg személyisége

Tragédia röviden
(a belső én terhe)

Feszült várakozás az eleje,
Baljós felgyorsítás a közepe,
S hatásos sorsfordulat a vége.

Svábhegy, 2013. április 11.

„– Kontyom süvegedért majd csak elcserélem,
Amit én akarok, azt teszed, remélem!
– Egy asszony nem nyergel soha meg engemet,
Nem is adom kontyért könnyen süvegemet”
17. századi vers

Utolsó érv

Nem kell ösztökével
nőt biztatni szóra,
Elered magától
mondanivalója.

Jól meg vannak kenve
mindenféle hájjal,
Lóvá tesznek minket
azsagon járással.

Igéznek, olvasnak,
néha szemmel vernek;
Bűbájos varázslók,
nem elveszett lelkek.

Az utolsó érvük,
az ördögadtáknak,
Amire elhallgatsz
cáfolat híján: **csak** !

Égeraracsa, 2002. április 5.

Magyarázat

ösztöke – ökröt buzdító fanyelű vasdarab
azsag – piszkafa, dorong
azsagon jár – váratlanul gyorsan, hirtelen érkezik

„Jobban élvezem a boldogságot,
mint az igazságot”
D. Adams

Ügyeskedés
(szójáték)

Ha ügyvédnek nincsen ügye,
akkor bizony ügyetlen;
Ám, ha akad egyetlen is,
együgyű lesz hirtelen;
Másra bízva azt az ügyet,
ügyefogyott helyesen.

Égeraracsa, 2005. október 19.

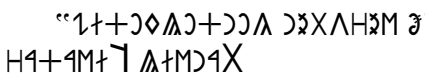

„A költő versben gondolkodik”
Banville Tivadar

Vajúdás

Hogy' lehet megfogni
a vers születését?
Sugallatra hajlik
meg a költő – hétrét.

Az ütem parancsol,
bensőből tör elő:
Megfékezhetetlen,
vad, eleven erő.

Új formákat keres
szíve lüktetése,
Szerencsés kezdősor
mintának elég-e?

Sejt a hangulatból,
s eszmél a formára;
Érzelmi feszültség
lelkében az ára.

Készletben a forma,
mint nyomdában betű;
Ha választása jó,
úgy hosszú életű.

Tudat mélyén előbb
ütem zsong csak benne,
Az'tán ölt csak formát
a nyelvünk zenéje.

Kispest, 2003. március 13.

„Ha te vagy a vagy, nem vagy a nem-vagy.
Ha te vagy a nem-vagy, nem vagy a vagy.
Vagy vagy a vagy, s nem vagy a nem-vagy,
Vagy vagy a nem-vagy, s nem vagy a vagy.
Vagy, vagy!”

tréfás mondóka

Van, vagy nincs ?

A nyelvünkben van olyan szó,
'melyben nincsen magánhangzó?
Megtalálja, aki keres,
ez az **és** szó, röviden: **s**.

Kispest, 1999. január 3.

Akármilyen szinten
mértékkel jó minden

Van különbség

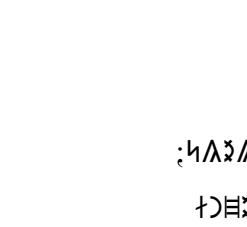

A **testedzés** egyéni,
a **sport** társas jellegű;
Kedvtelésből végezni
mind a kettőt nagyszerű.

Égeraracsa, 2001. június 12.

„A halottak többnyire jól kijönnek egymással.
Csak mi élők, mi marjuk annyira egymást”
Carpelan Bodó

Vigyázz ! mit mondsz
(velőske)

Lehet az, hogy ártatlan vagy.
Gonosz nyelvvel beléd szúrnak,
és a sértés páratlan nagy.
Bár kis tüske nem nagy tövis,
Mindegy, lelken mi vág utat:
a nyelv – tudd meg – néha öl is.

Égeraracsa, 1997. május 21.

„S midőn szerelmét rálehelli:
Csupán szeme, a nap ragyog?…”
Vajda

Vissza a múltba…

Vidáman úszik a levegőben,
s napban fürödve gomolyog, a lét;
A harangszó selyme kibomlik épen,
és áhítatszagú réten oszlik szét.

Hallani most a föld üzenetét:
örömöt áraszt a mezők felett;
Zuzorka leves volt a mai ebéd,
amelyet a süves rokonság evett.

Jókedv sajdul az öreg csontokban,
ragyog felettük a mérhetetlen;
A meleg párában csupa jóság van,
elcsendesült nyár lüktet a szívekben.

Gond simul el a napverte arcon,
fecskék röpítik a fészekalját;
Elégedett csend honol az ugaron,
és lassan az idő délutánra vált.

Jó az üresség, amely összefog,
zsugorodnak a meglévő rendek;
Köcöllét visznek fejen az asszonyok,
'kik hazafelé libasorban mennek.

Kispest, 2001. február 21.

Magyarázat

zuzorka – rántott levesbe – főtt közben – belemorzsolt, gyúrt tészta
süv – a testvér férjének ősmagyar neve
köcölle – házilag szőtt vászonlepedőben vitték a szénát haza a rétről

„A nyelvnek is törvényeit
Széppé, jóvá mi tészi:
Nyelvész urak jobban ***tudják*** *,*
A költő jobban ***érzi****”*
Arany

Volna – lenne

Más a **volna**, más a **lenne**,
Jól tudni ezt már illene.
VAN igéből lesz a **volna**,
Ez a feltételes módja.

LESZ alakul **lenné** -vé át,
Feltételes módban – tehát.
Volna – jelen, **lenne** – jövő,
És ez fel nem cserélhető!

Jó volna… – a mába mutat,
Mi lenne… – már jövőt kutat.
Ha lenné -t is használ magyar,
Valamivé válni akar.

A **lett volna** „rossz” alakja
Volt volná -t kiszorította.
Ez csak **vált volna** esetén
Volna valójában helyén.

Példaképül folyjon a szó!
'Mely mutatja, hogy' van a jó:
Hogyha résen voltunk volna,
Úgy nem esett volna baja.

Kispest. 2000. december 1.

Kis magyarázat a versekhez

*A **mottók** – (általános gondolatot kifejező tömör idézetek) valamilyen módon kapcsolódnak az alapgondolathoz. Az aláírás nélküliek saját alkotások. (mítosz → hitrege, legenda → csodarege, epigramma → velőske)*

***Népmese** – a nép ajkán született, vagy külföldről átvett elbeszélés.*
***Néprege** – valóságos személyhez vagy tárgyhoz kapcsolódó meseszerű történet.*
***Hitrege** – a világ keletkezéséről, természeti jelenségekről szóló olvasmány.*
***Csodarege** – Istenhez, Jézushoz, szentekhez és csodákhoz fűződő (olvasandó) esemény.*
***Monda** – népi emlékezeten alapuló <u>történelmi valóságot</u> feldolgozó hagyomány.*

A mottóknál feltüntetett nevek magyaros változata:

Karl Immermann – Immermann Károly, Cesare Lombroso – Lombroso Cézár,
Lothar Kusche – Kusche Lotár, Raymond Smullyan – Smullyan Rajmund,
Francis Bacon – Bacon Ferenc, Charlotte Brontë – Brontë Sarolta,
Małgorzata Musierowicz – Musierowicz Margit, Oscar Wilde – Wilde Oszkár,
Bo Carpelan – Carpelan Bodó, Johannes Lehmann – Lehmann János,
Claudia Graf – Graf Klaudia, Enrico Castelnuovo – Castelnuovo Henrik,
Su Towsend – Towsend Zsu' , Grazia Deledda – Deledda Grácia,
John Muir – Muir János, Frances Elisa Hodgson – Hodgson Franciska Eliza,
Roland Gööck – Gööck Lóránt, Francesco Petrarca – Petrarca Ferenc,
Heinrich v. Ofterdingen – Ofterdingen Henrik, Immanuel Kant – Kant Immánuel,
Walter Sperling – Sperling Valter, Guy de Maupassant – Maupassant Vitus,
Eliška Horelova – Horelova Eliza, Camille Flammarion – Flammarion Kamill,
Jerome K. Jerome – Jerome Klapka Jeromos, William Blake – Blake Vilmos,
Johann Wolfgang v. Goethe – Goethe W. János, Otto v. Bismarck – Bismarck Ottó,
Vlagyimir Maskov – Maskov Vladimir, Eric Linklater – Linklater Erik,
Dimitar Korudzsiev – Korudzsiev Demeter, Theodor Fontane – Fontane Tódor,
Marlene Dietrich – Dietrich Marléne, Henry van Dyke – Dyke Henrik,
Stephen Leacock – Leacock István, Friedrich v. Schiller – Schiller Frigyes,
Luigi Capuana – Capuana Lajos, William Wordsworth – Wordsworth Vilmos,
Conrad Ferdinand Meyer – Meyer Konrád Ferdinánd, Robert Frost – Frost Róbert,
Hans Christian Andersen – Andersen Jani Krisztián, Victor Hugo – Hugo Viktor,
Antonín Rükl – Rükl Antal, Henry-Frederic Amiel – Amiel Henrik Frigyes,
Oliver Wendell Holmes – Holmes Olivér Vendel, Stanisław Lem – Lem Szaniszló,
Robert Musil – Musil Róbert, Charles Robert Darwin – Darwin Károly Róbert,
Heinrich Heine – Heine Henrik, Paul Valéry – Valéry Pál, Karl May – May Károly,
Etienne Rey – Rey István, Joanna Kathrin Rowling – Rowling Johanna Katalin,
Joseph Joubert – Joubert József, François Villon – Villon Ferenc
Jonathan Swift – Swift Jónás, Louis Bromfield – Bromfield Lajos,
Giuseppe Mezzofanti – Mezzofanti József, Franz Jahn – Jahn Ferenc,
Henri Bergson – Bergson Henrik, Josef Klepešta – Klepešta József,
John Keats – Keats János, Miguel Cervantes Saavedra – Cervantes Saavedra Mihály,
Christian Morgenstern – Morgenstern Krisztián, Otto Jespersen – Jespersen Ottó,
Pedro Calderón de la Barca – Barca Calderón Péter, Jules Renard – Renard Gyula,

Konrad Lorenz – Lorenz Konrád, Lev Nyikolajevics Tolsztoj – Tolsztoj Leó,
Dennis Shasha – Shasha Dénes, Georg Bernard Shaw – Shaw György Bernát,
Lewis Wolpert – Wolpert Lajos, Pedro Antonio de Alarcon – Alarcon Péter Antal,
Adam Wiśniewski-Snerg – Wiśniewski-Snerg Ádám, Jean Calvin – Kálvin János,
Théodore de Banville – Banville Tivadar, Alekszandr Beljajev – Beljajev Sándor,
Theodor Storm – Storm Tódor, Théophile Gautier – Gautier Teofil,
Karl Neumann – Neumann Károly, Alphonse Daudet – Daudet Alfonz,
Igor Roszohovatszkij – Roszohovatszkij Igor, Bertold Brecht – Brecht Bertalan,
Emily Brontë – Brontë Emilia, Jean François Paul de Gondi Retz – Retz Pál,
Nichols Beverley – Beverley Miklós, Antonio Bonfini – Bonfini Antal,
Tadeusz Dołega-Mostowicz – Dołega-Mostowicz Tádé, David Lodge – Lodge Dávid,
Karel Čapek – Čapek Károly, Erich Kästner – Kästner Erik,
William John Locke – Locke Vilmos, Adam Mickiewicz – Mickiewicz Ádám,
Marie-Catherine 'D Aulnoy – D' Aulnoy Mária Katalin, Jack London – London Jani,
Charles Batteux – Batteux Károly, Richard Katz – Katz Richárd,
John Steinbeck – Steinbeck János, Charles Baudelaire – Baudelaire Károly,
Bernard Fontanelle – Fontanelle Bernát, José Gutierez – Gutierez József,
Friedrich v. Schelling – Schelling Frigyes, Francis Jammes – Jammes Ferenc,
George Enescu – Enescu György, Alexandra David-Neel – David-Neel Alexandra,
Ludwig Wittgenstein – Wittgenstein Lajos, Rudolf Stratz – Stratz Rudolf,
Mary T. Browne – Browne Mária T. , Alexander Puskin – Puskin Sándor,
Philip Sidney – Sidney Fülöp, William Saroyan – Saroyan Vilmos,
Wilkie Collins – Collins Vilmos, Cornell Woolrich – Woolrich Kornél,
Nataly Eschstruth – Eschstruth Natália, Matilde Serao – Serao Matild,
François Rochefoucauld – Rochefoucauld Ferenc, Hal Clement – Clement Henri,
Andre Gide – Gide Endre, Honor Tracy – Tracy Honória,
William Robertson – Robertson Vilmos, Eric Knight – Knight Erik,
Benjamin Franklin – Franklin Benjámin, Harry Harryson – Harryson Henri,
Christine Breden – Breden Krisztina, James Jeans – Jeans Jakab,
Maurice Leblanc – Leblanc Móric, Henryk Sienkiewicz – Sienkiewicz Henrik,
Lev R. Sejnyin – Sejnyin R. Leó, Daniel De Foe – De Foe Dániel,
Emil Gaboriau – Gaboriau Emil, Edna Ferber – Ferber Edina,
Mihail Zoscsenko – Zoscsenko Mihály, Karl Theodor Körner – Körner Károly Tódor,
Wilham Collins – Collins Vilmos, Felix Salten – Salten Félix,
Henry King – King Henrik, Siegmund Freud – Freud Zsigmond,

Tartalomjegyzék

(a lélek készsége az anyanyelv, játéka a beszéd)

1995

Karosi zengő
Kettős tagadás

1996

Kezd-M
Csak egy betű?
Közzétett közhelyek közlése
Elfogyhatnak…

1997

Rövidül
Őrizzük meg!
Ifjúság! tiéd a szó
Vigyázz! mit mondsz
Térülés-fordulás
Ott állt mögöttem

1998

Majd visszatér
Nyelvtalány
Egy-én

1999

Van, vagy nincs?
A lényeget mondd!
Mást jelent
Lovas szánon
Himmi-hummi
Nem szebb?
Kifejező kijelentés
Méltatlankodás
*Meg-**magyar**-ázom*
Büszke vagyok…

2000

A gondolat kibontakoztatása
Egyetlen nyelvem
Szóépítés
Beszélgetés
Kettős igeragozás
Épít a csönd…
Mikor melyik?
Nemzeti verssorok
Bolondéria
Volna – lenne
Rokoni kapcsolat1
Ez aztán a…
Ismert volt…

2001

Régi szavak
Pihegőkendő
Havalavadávás
Közlemények
Vissza a múltba…
Pecsenye, vagy sem?
Leltározás
Van különbség
Pulykavágy
Nemzeti vonásunk
Elevenítő erő
Háztűznéző – leánynéző

2002

Ami a konyhában csak volt
Megnyilatkozás
Próbamunka
Utolsó érv
Ragacsosan
Kóborló kajlárok
A szégyenlős magyar neve
A költészet
Ahogyan a magyar soha…
Sodri
Rokoni kapcsolat 2
Rokoni kapcsolat 3
Megtéveszthet

2003

Művészet ürügyén
Vajúdás
Mesterség?
Szóval…, szóval
Szépítő beszéd
Bizonyításra nem szorul
Szóból ért az ember

2004

A segédmunkás bája
Félszavak
Hogyan olvassunk?
Érted, városlakó?
Más értelemmel bír
Csecsebecse
Nem évül el

2005

Meglehetősen különböznek
Ügyeskedés

2006

Késői károgás
Rokon értelmű szavaink

2013

Tragédia röviden

2014

Szerzői ténykedés
Hibát hibára halmozva

2015

Miért vagyunk válogatósak?
Különváltan léteznek
Így támad a vers
Költői kötelezettség
Rugalmas hozzáállás

2016

Mély meggyőződéssel